

«ԱՐՑԱԽԲԱՆԿ» ՓԲԸ

2020թ. ԵՐՐՈՐԴ ԵՌԱՄՍՅԱԿԻ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ

ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ծանոթագրություն 1.«Իրավական դաշտ և կորպորատիվ կառավարում»

1.1 Իրավական դաշտ

1.1.1 Բանկի հիմնական գործունեությունը

«Արցախբանկ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնվել է 1996թ-ին և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 1996թ-ի օգոստոսի 14-ին ՀՀ կետրոնական բանկի կողմից թիվ 75 արտոնագրային համարով:

«Արցախբանկ» ՓԲԸ-ն ունիվերսալ բանկ է, որը ԱՀ և ՀՀ տարածքներում տրամադրում է ժամանակակից բանկային ծառայությունների գրեթե լրիվ տեսականի: Բանկը օրենքներով և այլ իրավական ակտերով, ինչպես նաև ներքին իրավական ակտերով սահմանված կարգով իրականացնում է հետևյալ ֆինանսական գործառնությունները՝ ընդունում է ավանդներ, տրամադրում է վարկեր, իրականացնում է դրամական պահանջների գիջման դիմաց ֆինանսավորում (ֆակտորինգ), տրամադրում է բանկային երաշխիքներ, բացում կամ իրականացնում է հաշվարկներ ակրեդիտիվներով, մատուցում է վճարահաշվարկային ծառայություններ, այդ թվում՝ բացում, վարում և սպասարկում է բանկային հաշիվներ, ներառյալ՝ բանկերի թղթակցային հաշիվները, թողարկում և սպասարկում է արժեթղթեր, իր անունից և իր հաշվին արժեթղթերով, ածանցյալ ֆինանսական գործիքներով կատարում է գործարքներ, մատուցում է ներդրումային և ոչ հիմնական ծառայություններ՝ համաձայն «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի, օրենքով սահմանված պահանջները բավարարելու դեպքում իրականացնում է ներդրումային ֆոնդի (ներառյալ՝ կենսաթոշակային ֆոնդի) պահառության գործունեություն, կառավարում է այլ անձանց միջոցներ (հավատարմագրային (իսագորագրային) կառավարում), բազառությամբ՝ արժեթղթերի փաթեթի, որի կառավարումն

Բանկն ունի քսաներկու մասնաճյուղ, որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը: Բանկն 30.09.2020թ դրությամբ ունի 462 աշխատող:

1.1.2 Գործարար միջավայրը

Բանկի գործարար միջավայրը Արցախի և Հայաստանի Հանրապետություններն (այսուհետ երկուսը միասին՝ նաև Հանրապետություն) են: Չնայած Հանրապետությունը շարունակում է իրականացնել քաղաքական և տնտեսական բարեփոխումներ, որպես զարգացող շուկա, Հանրապետությունում բացակայում են զարգացած գործարար միջավայրը և համապատասխան օրենսդրական ենթակառուցվածքները, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի այդ, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացված գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և կառուցվածքային զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով: Այնուամենայնիվ, Բանկի Ղեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ հանգամանքներում ձեռնարկվում են համապատասխան միջոցառումներ Բանկի տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

Բանկի ղեկավարությունը գտնում է,որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Բանկի տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

1.1.3 Բանկը որևէ խմբի անդամ չի հանդիսանում:

1.2 Կորպորատիվ կառավարում

1.2.1 Խորհրդի կառուցվածքը, կազմը

Խորհրդի նախագահ՝	պարտականությունները կատարում է Էդվարդ Մարտինի Սանդոյանը
Խորհրդի անդամներ՝	Արմեն Ռազմիկի Դարբինյան Էդվարդ Մարտինի Սանդոյան Լևոն Վարազդատի Ղազարյան Արթուր Հակոբի Օսիկյան

1.2.2 Տնօրինության կառուցվածքը, կազմը

Գործադիր տնօրեն - Վարչության նախագահ՝	Արտակ Ռուդիկի Բալայան
Վարչության անդամներ՝	
Ջարգացման գծով տնօրեն, Գործադիր տնօրեն-վարչության նախագահի տեղակալ՝	Լևոն Աշոտի Մարտիրոսյան
Գլխավոր Գանձապետ՝	Պարույր Համլետի Գրիգորյան
Գլխավոր հաշվապահ՝	Ռուզան Վալերիկի Խաչատրյան

1.2.3 Բանկի կանոնադրական կապիտալի 96.77 %-ը պատկանում է իրավաբանական անձանց, իսկ մնացած 3.23 %-ը՝ ֆիզիկական անձանց:

1.2.4 Բանկի նշանակալից մասնակիցներն են

1 «Հայաստանի Բիզնեսի Հիմնադրամ» ՓԲԸ	51.72%
2 Արցախի ներդրումային հիմնադրամ	44.99%

Բանկի բաժնետերերի քանակը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում կազմել է ութ բաժնետեր:

1.2.5 Բանկի խորհուրդը մեծ ուշադրություն է դարձնում բանկում կարգապահ և բարձր որակավորում ունեցող միջին և բարձր օղակի ղեկավարների առկայությանը: Խորհուրդը Բանկի ղեկավարների վարձատրության (ներառյալ խրախուսամանն ուղղված վճարների) մակարդակը պահպանում է առավելագույն մրցակցային սահմաններում:

1.2.6 Բանկի արտաքին ատոլիտի ծառայությունների համար վճարվող գումարի չափը որոշում է Բանկի խորհուրդը:

Ծանոթագրություն 2. «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը»

2.1 Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը և ներկայացումը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում և ներկայացվում են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՄ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (<<ՄՄՄ)) կողմից: Ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացվում են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: Ֆինանսական հաշվետվությունների առումով հաշվետու տարի է համարվում հունվարի 1-ից դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ընկած ժամանակահատվածը:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում են իրական արժեքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնք իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են պատմական արժեքով, բացառությամբ հողի և շինությունների, որոնք ներկայացվում են վերագնահատված արժեքով:

2.2 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ՝ Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես տոկոսային եկամուտ և տոկոսային ծախս՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսարդյույթի մեթոդը: Եթե ֆինանսական ակտիվ կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել՝ կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսարդյույթը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Բանկի սույժերի և սուգանքների գծով ստացվելիք գումարները հաշվեզրկում են եկամուտներին յուրաքանչյուր օր: Հաշվեզրկող գումարի հաշվարկման համար հիմք են հանդիսանում համապատասխան պայմանագրերը:

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսարդյույթը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեզրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Չուտ առևտրային եկամուտը ներառում է Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Չուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից գուտ եկամուտը կամ ծախսը: Շահաբաժիններից ստացվող եկամուտը ճանաչվում է, եթե Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

2.3 Արտարժույթային գործառնություններ

Արտարժույթով գործարքները հաշվառվում են ՀՀ դրամով՝ կիրառելով գործարքի օրվա դրույթային ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված արժույթային շուկայում ձևավորված միջին փոխարժեքը: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերագնահատվում են նշյալ միջին փոխարժեքով: Վերագնահատումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես շահույթ կամ վնաս: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք ներկայացված են սկզբնական արժեքով, փոխարկվում են ՀՀ դրամի՝ գործարքի օրվա միջին փոխարժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	30 սեպտեմբերի 2020թ.	31 դեկտեմբերի 2019թ.
ՀՀ դրամ/ԱՄՆ դոլար	488.41	479.7
ՀՀ դրամ/ԵՎՐՈ	571.78	537.26

2.4 Հարկային հաշվառում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնք գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են այլ համապարփակ եկամուտ, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամուտ:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույթներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույքի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույթով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույթների վրա: Բանկն իր գործունեության ընթացքում վճարում է նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

2.5 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ կենտրոնական բանկում պահվող միջոցներից (բացառությամբ՝ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոզիտային գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցների փաստացի ներհուսքի և/կամ արտահուսքի ձևակերպումը կատարվում է արժույթների անվանական արժեքով՝ պատշաճ կերպով կազմված վճարահաշվարկային փաստաթղթերի հիման վրա:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են անորտիզացված արժեքով :

2.6 Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը հիմնված է Լոնդոնի թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա:

Գների տատանումներն արտացոլվում են «թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ» հոդվածում՝ այլ եկամուտներում և ծախսերում:

2.7 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնությամբ բացված ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են անորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն անորտիզացվում են Բանկի համապատասխան ներքին իրավական ակտերով սահմանված ժամկետներում: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահասների գումարներով:

2.8 Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական գործիքների դասակարգման, չափման ինչպես նաև արժեզրկման հաշվառման համար կիրառել է նոր՝ ՖՀՄՍ 9-ի "Ֆինանսական գործիքներ.ճանաչումը և չափումը"ստանդարտը: Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ Բանկը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Երբ Բանկը սկզբնապես ճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, ապա պետք է այն դասակարգի՝ որպես հետագայում կամ անորտիզացված արժեքով, կամ իրական արժեքով չափվող՝ հիմնվելով երկու ստորև բերվածների վրա.

- ֆինանսական ակտիվների կառավարման Բանկի բիզնես մոդելի, և
- ֆինանսական ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերի պայմանագրային բնութագրի:

Բանկը Ֆինանսական ակտիվների դասակարգման որոշման նպատակով ֆինանսական ակտիվները դասակարգում է հետևյալ բիզնես մոդելների երեք կատեգորիաներում՝

- Դրամական միջոցների հոսքեր հավաքելու համար ակտիվներ պահելը (հավաքելու համար պահվող),

- Դրամական միջոցների հոսքեր հավաքելու և վճարելու համար ակտիվներ պահելը (հավաքելու եւ վճարելու համար պահվող),

- Այլ բիզնես մոդել:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է անորտիզացված արժեքով, եթե բավարարվում են հետևյալ երկու պայմանները՝

- ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքման համար ակտիվներ պահելը,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի անաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի նկատմամբ հաշվարկված տոկոսների վճարումներն են:

Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ երկու կատեգորիաներում՝

- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով (FVOCI «fair value through other comprehensive income»)

- Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով (FVTPL «fair value through profit or loss»)

Ֆինանսական ակտիվները չափվում են իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով (FVOCI), եթե բավարարվում են հետևյալ երկու պայմանները՝

- ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է ինչպես պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքման համար ակտիվներ պահելը, այնպես էլ այդ ակտիվները վճարելը,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի անաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի նկատմամբ հաշվարկված տոկոսների վճարումներն են:

Այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք չեն կարող դասակարգվել որպես անորտիզացված արժեքով հաշվառվող կամ իրական արժեքով հաշվառվող՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով (FVOCI) կամ որոնք դասակարգվում են այլ բիզնես մոդելում և որոնք

դրամական միջոցների հոսքերը միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ չեն, պետք է հաշվառվեն իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով (FVTPL)

Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է այն դեպքում, երբ տեղի է ունեցել Բանկի բիզնես մոդելի փոփոխություն:

Պարտքային արժեթղթերը, որոնք առ 31.12.17թ. դասակարգված են եղել որպես վճարողի համար մատչելի, ՖՀՄՍ 9-ով կչափվեն իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով, քանի որ բավարարում են դրամական միջոցների հոսքեր հավաքելու և վճարելու

համար պահվող բիզնես մոդելին :Քանի որ վարկերը բավարարում են հավաքելու համար պահվող բիզնես մոդելին, ապա նոր ստանդարտի կիրառումից հետո կշարունակվեն չափվել անորտիզացված արժեքով:

Ռեպո և հսկադարձ ռեպո համաձայնագրեր.

Հետզման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները (ռեպո) դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետզման պայմանով վճարված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվճարների պայմանով գնված արժեթղթերը (հսկադարձ ռեպո) չեն ճանաչվում հաշվապահական հաշվեկշռում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդների տրված անորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ:

Արժեթղթերի գնման և վճարողից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեզրկվում են հետզման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Տրամադրված վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վճարելու մտադրության:

2.9 Արժեզրկում

ՖՀՄՍ 9 պահանջում է ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ ճանաչել ֆինանսական ակտիվի, վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի, պայմանագրային ակտիվների կամ վարկերի տրամադրման պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի գծով, որոնց համար կիրառելի են արժեզրկման պահանջները: Ակնկալվող պարտքային կորուստները ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամանակահատվածի ընթացքում պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված միջին արժեքն է (այսինքն դրամական միջոցների դեֆիցիտի ներկա արժեքը):

Ցուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը պետք է գնահատի, թե արդյոք էական է ավելացել ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը սկզբնական ճանաչման պահից հետո: Գնահատումն իրականացնելիս, Բանկը պետք է օգտագործի ֆինանսական գործիքի մարման ակնկալվող ժամկետի ընթացքում դեֆոլտի ռիսկի փոփոխությունները, այլ ոչ թե ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարի փոփոխությունները: Ցուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը պետք է հաշվարկի ֆինանսական գործիքի գծով գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ, երբ ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո էական աճել է : Այն դեպքում, երբ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո էական չի աճել , Բանկը պետք է հաշվարկի ֆինանսական գործիքի գծով 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ:

Վարկային ռիսկի էական աճը որոշելու համար, Բանկը դիտարկում է ինչպես քանակական, այնպես էլ որակական չափանիշներ:

Բանկը սահմանում է չափանիշներ, որոնց միջոցով գնահատում է դեֆոլտի հավանականության քանականան համեմատական աճը, ինչը կփաստի վարկային ռիսկի էական աճը: Դեֆոլտի հավանականության էական աճի շեմի սահմանումը կախված է սկզբնական ճանաչման պահից դեֆոլտի հավանականությունից:

Բացի դրանից, ընդհանուր առմամբ, որակական գործոնները, որոնք մատնանշում են վարկային ռիսկի աճ, ներառված են դեֆոլտի հավանականության գնահատման մոդելում, և այդպիսով ներառվում են քանակական գնահատականի մեջ, այլ ոչ թե առանձին որակական գնահատականում:

Այնուամենայնիվ, եթե հնարավոր չէ քանակական գնահատման մեջ ներառել որակական գործոնների վերաբերյալ առկա ընթացիկ տեղեկատվությունը, ապա վարկային ռիսկի էական աճը որոշելիս, դրանք դիտարկվում են որպես առանձին որակական գնահատում:

Բանկի մոնետրումը ՖՀՄՍ 9–ի շրջանակում ակնկալվող պարտքային կորուստների ու տոկոսային եկամուտների ճանաչմանը հիմնված է եռափուլ գործընթացի վրա: Փուլ 1-ն ընդգրկում է ցածր վարկային ռիսկ ունեցող ֆինանսական գործիքներին, որոնց վարկային որակը սկզբնական ճանաչումից հետո սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չի նվազել: Փուլ 2-ն ընդգրկվում են այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց վարկային ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից հետո: 3-րդ Փուլը վերաբերում է ֆինանսական ակտիվներին, որոնց արժեզրկման վերաբերյալ առկա են օբյեկտիվ վկայություններ:

Ֆինանսական ակտիվի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ (ECL). ներկայացնում է պարտքային կորուստների միջին արժեքը՝ կշռված դեֆոլտի ի հայտ գալու համապատասխան ռիսկով, և հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով

$ECL = PD \times EAD \times LGD$

որտեղ,

PD-ն դեֆոլտի հավանականությունն է, որը կարող է տեղի ունենալ միայն գնահատված ժամանակահատվածի շրջանակներում որոշակի պահին, եթե ֆինանսական ակտիվը մինչ այդ չի ապահանջվել և դեռևս ներառված է պորտֆելում:

Դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումար (**EAD**). ներկայացնում է դեֆոլտի ապագա ամսաթվի դրությամբ չմարված պարտքի ընդհանուր մնացորդի գումարը, որը ենթակա է վարկային ռիսկի՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո պարտքի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսագումարների մարումը: Վնասը դեֆոլտի ժամանակ (**LGD**). այն արտահայտում է վնասի չափը, որը առաջանում է վարկի դիֆոլտային կարգավիճակում: Այն հիմնված է պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն հոյս ունի ստանալ,

ներառյալ գրավի իրացումից առաջացած դրամական հոսքերը: Որպես կանոն, այն արտահայտվում է դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարի (EAD) նկատմամբ տոկոսով:

ՖՀՄՍ (IFRS) 9 ստանդարտի պահանջների համաձայն, ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստի գնահատման շրջանակներում անհրաժեշտ է որոշել մակրոտնտեսական ցուցանիշների ազդեցությունը դեֆոլտի հավանականության վրա:

Այս նպատակով Բանկը բացահայտում է պատմական դեֆոլտի հավանականության և մակրոտնտեսական հիմնական ցուցանիշների միջև կապերն ընտրում է իր վարկային պորտֆելի վրա առավել ազդեցիկ կապ ցուցաբերած մակրոտնտեսական ցուցանիշների համախումբը: Բացահայտված կապի կիրառմամբ Բանկը կատարում է հաջորդ տարիների դեֆոլտի հավանականության ցուցանիշների կախիստեսում ըստ առանձին փուլերի (stage) ու ենթապորտֆելների խմբերի, և վերջիններին միջոցով ստանում է մակրոտնտեսական ազդեցության ճշգրտման համապատասխան գործակիցներ:

2.10 Վարձակալություն

Բանկն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կարող է վարձակալել հող, շենք և տարածքներ, այլ հիմնական միջոցներ, ինչպես նաև դրանց գծով կատարել կապիտալ ներդրումներ: Վարձակալված հողի, շենքի և տարածքների, այլ հիմնական միջոցների վրա կատարված այն ծախսումները, որոնք բարձրացնում են վարձակալված հիմնական միջոցի արժեքը, դիտվում են որպես կապիտալ բնույթի ծախսումներ և ճանաչվում են ակտիվ: Եշված ծախսումներն ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գծային մեթոդը՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում: 01.01.2019թ ուժի մեջ մտած ՖՀՄՍ 16 Վարձակալություն ստանդարտը տարբերակում է վարձակալության և ծառայության մատուցման պայմանագրերն այն հիմքով, թե որոշակի ակտիվի օգտագործումը վերահսկվում է վարձակալի կողմից: Վերահսկողությունը համարվում է առկա, եթե վարձակալը ունի՝

- Որոշակի ակտիվի օգտագործումից ստացված բոլոր տնտեսական օգուտների ստացման իրավունք ,և

- Տվյալ ակտիվի օգտագործումը տնօրինելու իրավունք:

Վարձակալության պայմանագրերը, բացառությամբ կարճաժամկետ (12 ամիս կամ պակաս ժամկետով վարձակալություն) վարձակալության և ցածրարժեք ակտիվների վարձակալության (բացառությունը սահմանվում է ՖՀՄՍ 16-ով), պետք է ճանաչվեն վարձակալի հաշվեկշռում՝ որպես օգտագործման իրավունքով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն:

Օգտագործման իրավունքով ակտիվը սկզբնապես չափվում է իր սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակային մաշվածությունը և արժեզրկման կորուստները, որոնք ճշգրտվում են վարձակալության պարտավորությունների ցանկացած վերագնահատման համար: Վարձակալության պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այդ ամսաթվին չվճարված վարձակալական վճարների ներկա արժեքով: Ըստ այդմ, վարձակալը պետք է առանձին ճանաչի վարձակալական պարտավորության գծով տոկոսային ծախսը և ակտիվի օգտագործման իրավունքի մաշվածության ծախսը: Վարձակալության պարտավորությունը ճշգրտվում է որոշակի իրադարձությունների ի հայտ գալու պարագայում (օր.՝ ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ կապված վարձավճարի չափի որոշման համար փոխարժեքի տատանումների հետ): Կարճաժամկետ վարձակալության և փոքրարժեք վարձակալության դեպքում Բանկը վարձակալության գծով ծախսերը ճանաչում է՝ հիմնվելով գծային մեթոդի վրա:

2.11 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության և/կամ արժեզրկումից կուտակված կորուստների տարբերությամբ, բացառությամբ՝ հողի և շինությունների, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով: Բանկի շենքերը հաշվառվում են իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Հողը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ, հետևաբար չի ամորտիզացվում: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը:

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա կատարված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են օգտակար ծառայության ժամկետում:

Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում, քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Ակտիվի մաշվածությունը սկսում է հաշվարկվել, երբ այն մատչելի է օգտագործման համար, այսինքն՝ գտնվում է այնպիսի վայրում և վիճակում, որն անհրաժեշտ է կրկրես նպատակով ակտիվն օգտագործելու համար: Ակտիվի մաշվածության հաշվարկումը դադարում է ակտիվի՝ որպես Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող դասակարգելու և ակտիվն ապաճանաչելու ամսաթվերից ամենավաղով:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կիսոսն դեպի Բանկ: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում :

Հիմնական միջոցների արժեքը փոխհատուցվում է դրանց մաշվածության հաշվեզրման միջոցով: Հիմնական միջոցների մաշվածության հաշվեզրման համար Բանկը սահմանում է հետևյալ նորմերը.

Հիմնական միջոցի անվանումը	տարիներ
• Շենքեր	30 տարի
• Համակարգիչներ	3 տարի
• Բանկոմատներ	10 տարի
• Սարքավորումներ	8 տարի
• Փոխադրամիջոցներ	8 տարի
• Այլ հիմնական միջոցներ	8 տարի

Հիմնական միջոցների մաշվածության գումարն իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու համար Բանկը կիրառում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը, որի համաձայն ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում կատարվում են հավասարաչափ հատկացումներ:

2.12 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, արտոնագրերից և նման այլ ակտիվներից:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները կարող են վերանայվել յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները չեն ամորտիզացվում, սակայն յուրաքանչյուր տարի գնահատվում են արժեզրկման առումով՝ անհատապես կամ առանձին դրամաստեղծ միավորի համար: Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները յուրաքանչյուր տարի վերլուծվում են՝ հիմնավորելու համար նրանց հաշվառման շարունակականությունը նշված դատում: Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

2.13 Արագամաշ առարկաներ

Արագամաշ առարկաներին վերաբերում են այն ակտիվները, որոնց ծառայության ժամկետը չի գերազանցում մեկ տարին՝ անկախ դրանց արժեքից: Այդ ակտիվների թվին են դասվում՝ պահեստամասերը, սպասարկող սարքավորումները, գործիքները և հարմարանքները, տնտեսական գույքը: Արագամաշ առարկաների արժեքը ծախսագրվում է շահագործման հանձնելու պահին:

2.14 Ծնորհներ

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները ներառվում են այլ պարտավորություններում և կրեդիտագրվում են եկամուտներին գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

2.15 Ներգրավված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են << կառավարության և կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորագյա փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսարդույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

2.16 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

2.17 Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և չնարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Բացի Բանկի միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Երբ Բանկը գնում է իր բաժնետոմսերը, սեփական կապիտալը նվազեցվում է վճարված գումարի չափով, ներառյալ գործառնությունը բնորոշ բոլոր ծախսերը՝ նվազեցված հարկերով, մինչև գործարքի չեղյալ համարվելը կամ վերաթողարկումը: Երբ գնված բաժնետոմսերը վաճառվում են երրորդ կողմին կամ վերաթողարկվում են, ստացված գումարները ներառվում են կապիտալում: Գնված բաժնետոմսերը հաշվառվում են միջին կշռված արժեքով:

Հաշվապահական հաշվեկշիռի ամսաթիվը շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշիռի ամսաթիվը կամ մինչև այդ: Մինչև հաշվապահական հաշվեկշիռի ամսաթիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշիռի ամսաթիվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Ծանոթագրություն 3. «Ձուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ»

Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	01.07.20-30.09.20	01.01.20-30.09.20	01.04.19-30.06.19	01.01.19-30.06.19
Տոկոսային եկամուտներ բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված ավանդներից և վարկերից	4,375	22,098	1,758	11,467
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրված վարկերից և փոխատվություններից	3,543,903	10,146,760	2,885,393	8,474,570
Տոկոսային եկամուտ պարտքային արժեթղթերից	813,636	2,445,166	804,209	2,287,988
Տոկոսային եկամուտ Ռեպո պայմանագրերից և արժույթային սվոպից	267,759	742,246	264,553	844,971
Այլ տոկոսային եկամուտ	0	311	0	461
Ընդամենը	4,629,673	13,356,581	3,955,913	11,619,457
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր				
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվների, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված ավանդների և վարկերի դիմաց	212,737	699,374	131,170	368,449
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների	1,801,717	5,205,225	1,612,840	4,912,178
Տոկոսային ծախսեր բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի դիմաց	0	0	0	0
Տոկոսային ծախսեր Ռեպո պայմանագրերի դիմաց	10,360	28,401	19,194	20,209
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	4,485	14,931		
Այլ տոկոսային ծախսեր	0	0	6584	6,868
Ընդամենը	2,029,299	5,947,931	1,769,788	5,307,704
Ձուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	2,600,374	7,408,650	2,186,125	6,311,753

Ծանոթագրություն 4. «Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր»

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	01.07.20-30.09.20	01.01.20-30.09.20	01.04.19-30.06.19	01.01.19-30.06.19
Պրամարկային գործառնություններից	22,158	48,855	17,545	47,933
Հաշվարկային ծառայություններից	21,089	64,326	20,592	65,526
Երաշխիքներից, ակրեդիտիվներով գործառնություններից	12,436	45,224	595	7,468
Վճարային քարտերի սպասարկումից	39,842	112,755	42,539	118,144
Այլ կոմիսիոն վճարներ	85,608	215,790	79,300	205,792
Ընդամենը	181,133	486,950	160,571	444,863
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր				
Թողթային և այլ հաշիվների դիմաց կոմիսիոն վճարներ	4,000	10,095	3,911	9,390
Վճարային քարտերով գործառնությունների գծով վճարներ	40,673	118,409	38,092	107,857
Երաշխիքներից, հոստարագրերով, ակրեդիտիվներով, հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով վճարներ	-	0	0	0
Այլ կոմիսիոն վճարներ	4,286	5,083	699	2,347
Ընդամենը	48,959	133,587	42,702	119,594
Ստացված գուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	132,174	353,363	117,869	325,269
Եկամուտ շահաբաժիններից	6,041	6,041	1,174	1,174

Ծանոթագրություն 5. «Ձուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից»

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ներդրումներից	01.07.20-30.09.20	01.01.20-30.09.20	01.04.19-30.06.19	01.01.19-30.06.19
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ներդրումների առք ու վաճառքից գուտ եկամուտ	(102,358)	(130,863)	13,959	135,839
այդ թվում՝ Աժանցյալներից	(105,106)	(154,368)	15,940	127,340
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից գուտ եկամուտ	3,432	25,577	14,146	9,909
Ընդամենը	(98,926)	(105,286)	28,105	145,748
Արտարժույթային գործառնություններից				
Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված գուտ եկամուտ	85,739	207,413	47,354	148,038
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված գուտ եկամուտ	110,041	109,413	(18,937)	(94,291)

Ընդամենը	195,780	316,826	28,417	53,747
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներից և հուշադրամներից				
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	13,060	38,468	7,916	18,861
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ				
Ընդամենը	13,060	38,468	7,916	18,861
Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	109,914	250,008	64,438	218,356

Ծանոթագրություն 6. «Այլ գործառնական եկամուտ»

Այլ գործառնական եկամուտ	01.07.20-30.09.20	01.01.20-30.09.20	01.04.19-30.06.19	01.01.19-30.06.19
Եկամուտներ ստացված տոյժերից և տուգանքներից	47,960	103,422	26,807	157,807
Ֆակտորինգից ստացված եկամուտներ	33,539	87,487	30,839	95,172
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ	-	-	-	(7,728)
Այլ եկամուտներ	13,633	50,793	27,926	64,360
Ընդամենը	95,132	241,702	85,572	309,611

Ծանոթագրություն 7. ՖՄՍ 9-ով Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ

Հաճախորդների տրված վարկերի, փոխատվությունների գծով	Ծանոթ.	01.07.20-30.09.20	01.01.20-30.09.20	01.04.19-30.06.19	01.01.19-30.06.19
Սկզբնական մնացորդ	16	-	1,263,393	-	1,007,563
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		(401,786)	(292,775)	39,116	(385,259)
Վերագնահատումից զուտ եկամուտներ		(10,726)	(53,565)	(69,870)	(81,412)
Ռուրսգրում/վերականգնում		(149,221)	139,768	44,901	(466,590)
Վերջնական մնացորդ		(241,839)	884,414	64,085	1,170,306
Բանկերի և այլ ֆին. կազմակերպությունների գծով	14	-	-	-	-
Սկզբնական մնացորդ		-	54,976	-	125,477
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		(3,085)	10,906	30,371	22,994
Ռուրսգրում/վերականգնում		-	-	-	-
Վերջնական մնացորդ		14,991	65,882	30,371	148,471
Այլ ակտիվների գծով	22	-	-	-	-
Սկզբնական մնացորդ		-	47,888	-	187,924
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		(4,277)	(27,514)	15,428	(140,320)
Վերագնահատումից զուտ եկամուտներ		-	-	-	-
Ռուրսգրում/վերականգնում		(1,556)	5,778	(4,392)	(14,247)
Վերջնական մնացորդ		(2,721)	14,596	19,820	61,851
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	17	-	-	-	-
Սկզբնական մնացորդ		-	38,445	-	894
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		6,248	(16,743)	(3,331)	11,943
Վերջնական մնացորդ		6,248	21,702	(3,331)	12,837
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով	18	-	-	-	-
Սկզբնական մնացորդ		-	170,349	-	695
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		21,812	(12,829)	20,461	129,871
Վերջնական մնացորդ		21,812	157,520	20,461	130,566
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ		-	-	-	-
Սկզբնական մնացորդ		-	63,260	-	35,892
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		(2,586)	(34,909)	(24,583)	(35,170)
Վերջնական մնացորդ		(2,586)	28,351	(24,583)	722
Ընդամենը զուտ մասհանումներ պահուստներին		(383,674)	(373,864)	77,462	(395,941)

Ծանոթագրություն 8. «Ընդհանուր վարչական ծախսեր»

Ընդհանուր վարչական ծախսեր	01.07.20-30.09.20	01.01.20-30.09.20	01.04.19-30.06.19	01.01.19-30.06.19
----------------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով	365,134	1,333,530	372,776	1,266,961
Վերապատրաստման և ուսուցման գծով ծախսեր	370	1,107	120	1,059
Գործուղման ծախսեր	393	2,488	2,432	12,360
Կարճաժամկետ և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության գծով ծախսեր	963	4,423	1,751	96,632
Ապահովագրության ծախսեր	3,031	8,356	2,368	7,398
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	2,278	6,508	3,093	9,060
Բանկի շենքերի տնտեսական պահպանության և անվտանգության գծով ծախսեր	39,937	109,803	32,558	108,447
Առօրյա աշխատանքի և խորհրդատվական ծախսեր	7,825	20,892	9,271	24,428
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	15,939	47,768	15,958	47,160
Տրանսպորտային ծախսեր	5,430	17,988	8,535	24,631
Ծախսեր հարկերի (բացառությամբ՝ շահութահարկի), տուրքերի և այլ պարտադիր վճարների գծով	33,585	99,041	28,872	91,069
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	4,721	14,037	6,236	17,859
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր	4,549	17,393	9,485	22,511
Այլ վարչական ծախսեր	7,847	25,873	17,075	43,263
Ընդամենը	492,002	1,709,207	510,530	1,772,838

	01.07.20-30.09.20	01.01.20-30.09.20	01.04.19-30.06.19	01.01.19-30.06.19
Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակը	466	470	473	479
Մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափը	278.90	375.00	286.40	340.80

Ծանոթագրություն 9. «Այլ գործառնական ծախսեր»

Այլ գործառնական ծախսեր	01.07.20-30.09.20	01.01.20-30.09.20	01.04.19-30.06.19	01.01.19-30.06.19
Վճարված տուգանքներ և տույժեր	-	21	0	300
Ինկասացիայի համար կատարված վճարումներ	1,372	4,926	2,792	8,304
Գովազդային և ներկայացուցչական ծախսեր	7,623	27,918	5,997	15,854
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	101,222	299,275	101,680	224,076
Ավանդների երաշխավորման հիմնադրամին հատկացումներ	29,387	87,597	25,412	75,260
Այլ ծախսեր	23,185	69,291	28,102	71,561
Ընդամենը	162,789	489,028	163,983	395,355

Ծանոթագրություն 10. «Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից զուտ շահույթ/վնաս»

Բանկը վերահսկվող կազմակերպություններում ներդրումներ չունի:

Ծանոթագրություն 11. «Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)»

Գործող օրենսդրության համաձայն կիրառվող շահութահարկի դրույքաչափը 20% է: ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՄ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակով ներդրումներում դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման նպատակով հաշվեկշռային արժեքների միջև: Հետագված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով: Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

	30/09/20	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	30/09/19	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթը մինչև հարկումը	6,435,393		5,393,911	
Շահութահարկ՝ դրույքաչափով		20		20
Չհարկվող եկամուտներ				
Չնվազեցվող ծախսեր				
Շահութահարկի գծով ծախս	890,000		855,000	

Ծանոթագրություն 11.1. Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկը

	30/09/20	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքով	30/09/19
Հերձված հարկային ակտիվներ, այդ թվում՝				
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող				
Ստեղծված պահուստների գծով				
Այլ պարտավորությունների գծով				
Հերձված հարկային պարտավորություններ, այդ թվում՝				
Հիմնական միջոցների գծով	143,609	(46,387)	67,857	122,139
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթերի գծով	50,414	(46,387)		96,801
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթերի գծով	93,195		67,857	25,338
Զուտ հերձված հարկային ակտիվ/պարտավորություն	143,609	(46,387.00)	67,857.00	122,139.00

Ծանոթագրություն 12. «Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ»

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	30/09/20	30/09/19
Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ հարկումից հետո	5,545,393	4,538,911
Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ (վնաս)	5,545,393	4,538,911
Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	465,223	465,223
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	4.35%	3.57%

Ծանոթագրություն 13. «Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում»

Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	30/09/20	31/12/19
Կանխիկ դրամական միջոցներ	1,853,549	1,728,351
Դրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	1,678,227	1,746,035
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	10,247,819	6,938,776
Դեպոզիտային միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում*	87,500	324,500
Ժամկետային ավանդներ ԿԲ-ում	-	6,501,425
Ընդամենը	13,865,108	17,239,087
Թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	188,668	150,443

*ՀՀ ԿԲ-ում դեպոզիտային 86,0 մլն դրամի գումարը իրենից ներկայացնում է ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ

Ծանոթագրություն 14. «Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ»

Ընթացիկ հաշիվներ	30/09/20	31/12/19
ՀՀ բանկերում	8,472	8,247
Ոչ ռեզիդենտ բանկերում	538,646	395,500
Հաշվեգրված տոկոսներ	339	371
Ընդամենը	547,457	404,118
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ		
ՀՀ բանկերում՝ վարկեր և ավանդներ	-	-
ՀՀ բանկերում՝ այլ պահանջներ	244,205	-
Ոչ ռեզիդենտ բանկերում՝ վարկեր և ավանդներ	-	-
Ոչ ռեզիդենտ բանկերում՝ այլ պահանջներ	5,508	14,804
Ռեպո համաձայնագրեր ՀՀ բանկերի նկատմամբ	-	-
Հաշվեգրված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	249,713	14,804
Զուտ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	797,170	418,922

Ֆինանսական կազմակերպություններում վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ	30/09/20	31/12/19
ՀՀ ֆինանսական կազմակերպություններում՝		
վարկեր և ավանդներ	-	-
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	13,556,935	10,436,830
այլ	99,991	88,563
Հաշվեգրված տոկոսներ	7,372	9,532
Ընդամենը	13,664,298	10,534,925
Բանկերի և այլ ֆին. կազմակերպությունների գծով պահուստ (ծանոթ. 7)	63,895	54,976
Զուտ պահանջներ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14,397,573	10,898,871

Ծանոթագրություն 15. «Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ»

Պետական արժեթղթեր	30/09/20	31/12/19
ՀՀ պետական արժեթղթեր		
Ընդամենը պետական արժեթղթեր		

Ծանոթագրություն 16. «Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ»

Տրված վարկեր և այլ փոխառություններ	30/09/20	31/12/19
Վարկեր, այդ թվում՝	107,123,058	95,277,399
Հիփոթեքային	8,810,546	8,934,577
Օվերդրաֆտ	793,918	670,480
Վարկային քարտեր	4,650,478	4,817,087
Ֆակտորինգ	916,804	854,826
Բանկային երաշխիքներ	-	-
Ռեպո համաձայնագրեր	1,002,713	-
Լիզինգ	711,884	344,585
Նշված հոդվածների գծով հաշվեգրված տոկոսներ	487,511	601,841
Ընդամենը վարկեր	115,686,366	102,566,218
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	884,411	1,263,393
Ընդամենը զուտ վարկեր	114,801,955	101,302,825

Տրամադրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների	30/09/20	31/12/19
Պետական ձեռնարկություններ	58,051,300	52,948,444
Մասնավոր ձեռնարկություններ, այդ թվում՝	36,629,577	29,170,390
խոշոր ձեռնարկություններ	5,063,563	4,632,637
փոքր և միջին ձեռնարկություններ*	31,566,014	24,537,753
Ֆիզիկական անձինք, այդ թվում՝	20,691,836	20,104,969
սպառողական վարկեր	5,601,194	5,152,665
հիփոթեքային վարկեր	9,009,484	8,893,183
ավտոմեքենաների ձեռքբերման վարկեր	0	0
վարկային քարտեր	4,668,138	4,374,482
Անհատ ձեռնարկատերեր	313,653	342,415
Այդ թվում՝ հաշվեգրված տոկոսներ	487,511	601,841
Ընդամենը վարկեր	115,686,366	102,566,218
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	884,411	1,263,393
Ընդամենը զուտ վարկեր	114,801,955	101,302,825

* Փոքր և միջին ձեռնարկությունների չափորոշիչները սահմանված են «Փոքր և միջին ձեռնարկատիրության պետական աջակցության մասին» ՀՀ օրենքով:

Տրամադրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ վարկավորման ոլորտների	30/09/20	Տեսակարար կշիռը (%)	31/12/19	Տեսակարար կշիռը (%)
Գյուղատնտեսություն	1,809,818	1.56%	1,447,084	1.41%
Արդյունաբերություն	4,845,682	4.19%	3,762,344	3.67%
Շինարարություն	5,051,480	4.37%	1,597,482	1.56%
Առևտուր	1,539,200	1.33%	1,419,382	1.38%
Տրանսպորտ և կապ	19,143	0.02%	25,589	0.02%
Կեղևան և հանրային սննդի կազմակերպում	1,163,116	1.01%	941,233	0.92%
Կրթություն և մշակույթ	-	0.00%	35,036	0.03%
Առողջապահություն	1,292,333	1.12%	460,701	0.45%
Հիպոթեքային վարկեր	9,009,484	7.79%	8,826,026	8.61%
Սպառողական վարկեր	10,293,668	8.90%	10,408,614	10.15%
Լիզինգ	496,443	0.43%	236,407	0.23%
Տնտեսության այլ ճյուղեր	80,165,999	69.30%	73,406,320	71.57%
Այդ թվում՝ Հաշվեգրված տոկոսներ	487,511		601,841	
Ընդամենը	115,686,366	100.00%	102,566,218	100.00%

Ծանոթագրություն 17. «Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ»

	30/09/20	31/12/19
Կապիտալի գործիքներ	68,564	64,208
ՀՀ պետական արժեթղթեր	4,468,875	3,760,785
ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	545,843	493,904
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով (ծանոթ. 7)	21,702	38,445
Ընդամենը Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով	5,061,580	4,280,452

Այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում իրականացված ներդրումները.

Անձի անվանումը	Հիմնական գործունեությունը	Գրանցման երկիրը	Ներդրման ամսաթիվը	Ներդրումը	Բաժնեմասը (%)
1. «Արմենիան Քարտ» ՓԲԸ	վճարահաշվարկային կազմակերպություն	ՀՀ ք.Երևան	21.01.03	12,143	1.25
2. «ԱՔՈԱ Քրեդիտ Ռեփորթինգ» ՓԲԸ	վարկային բյուրո	ՀՀ ք.Երևան	27.11.07	19,314	3.68
3. «ԱրցախսՀԷԿ» ԲԲԸ	Էլեկտրաէներգիայի արտադրություն	ԱՀ ք.Ստեփանակերտ	15.09.16	37,107	0.23
Ընդամենը				68,564	

Ծանոթագրություն 18. «Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ»

Պետական արժեթղթեր	30/09/20	31/12/19
ՀՀ պետական պարտատոմսեր, այդ թվում՝	22,810,886	22,291,620
գանձապետական պարտատոմսեր	22,810,886	22,291,620
Հաշվեզրված տոկոսներ	500,008	205,812
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	23,310,894	22,497,432

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր		
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	14,189,093	15,163,947
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ		
Հաշվեզրված տոկոսներ	346,154	314,833
Ընդամենը	14,535,247	15,478,780
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	157,520	170,349
Զուտ ներդրումներ ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներում	37,688,621	37,805,863

Ֆինանսական ակտիվներ, այդ թվում՝	30/09/20	31/12/19
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ակտիվներ	0	0
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ակտիվներ	4,996,195	3,888,780
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	33,359,592	29,260,808
Ռեպոր համաձայնագրով վաճառված	4,346,262	8936727

Ծանոթագրություն 19. «Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում»

Բանկը չունի ներդրումներ վերահսկվող անձանց կապիտալում:

Ծանոթագրություն 20. «Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ»

	30/09/20	31/12/19
Գույքի բռնագանձման արդյունքում առաջացած վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ	2,541,748	2,714,899

Ծանոթագրություն 21. «Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ»

Հիմնական միջոցներ

Հոդվածի անվանումը	Հող	Շենքեր	Համակ. և կապի միջոցներ	Գույք և գրասենյակային և սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Այլ հիմն. միջոցներ	Հիմն. միջ. գծով կապ. ներդ.	Վարձակառկիմն. միջոցով կապ. ներդ.	Օգտագործման իրավունքի ակտիվ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք										
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի	211,586.0	4,637,126.0	1,155,928.9	239,005.0	155,932.5	347,699.8	388.7	101,244.0	457,375.7	7,306,287
Ավելացում			21,024.0	26.7	23.6	3,985.1		1,200.0		26,259
Օտարում										-
Վերադասակարգում										-
Վերագնահատում										-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի	211,586.0	4,637,126.0	1,176,952.9	239,031.7	155,956.1	351,684.9	388.7	102,444.0	457,375.7	7,332,546
Ավելացում		1,425,312.0	3,329.0	3,280.3	100.9	3,799.1	388.7			1,435,433
Օտարում										-
Վերադասակարգում										-
Վերագնահատում										-
Մնացորդը հաշվետվու ժամանակաշրջանի	211,586	6,062,438	1,180,282	242,312	156,057	355,484	-	102,444	457,376	8,767,979
Լուտակված մաշվածություն										
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի		2,354,843.2	920,146.4	208,177.9	96,016.5	289,361.8	-	45,649.9	117,298.6	4,031,494
Ավելացում		33,879.5	13,558.0	678.3	3,174.7	4,037.7		2,181.2	37,934.2	95,444
Օտարում										-
Վերադասակարգում										-
Վերագնահատում										-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի		2,388,722.7	933,704.4	208,856.2	99,191.2	293,399.5	-	47,831.1	155,232.8	4,126,938
Ավելացում		34,660.3	14,006.6	1,430.8	3,255.8	3,867.5		2,234.9	38,937.2	98,393
Օտարում/ դուրս գրում										-
Վերադասակարգում										-
Վերագնահատում										-
Մնացորդը հաշվետվու ժամանակաշրջանի		2,423,383	947,711	210,287	102,447	297,267	-	50,066	194,170	4,225,331
Զուտ հաշվեկշային արժեք										
հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	211,586	3,639,055	232,571	32,025	53,610	58,217	-	52,378	263,206	4,542,648
նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի	211,586	2,248,403	243,249	30,176	56,765	58,285	389	54,613	302,143	3,205,608

Ոչ նյութական ակտիվներ

	Համակարգչային ծրագրեր	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Կապիտալ ներդր. բանկի ոչ նյութակ. ակտիվներում	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք					
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	105,555	57,792			163,347
Ավելացում					-
Վերադասակարգում					-
Օտարում					-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	105,555	57,690			163,245
Ավելացում	4,000	265			4,265
Վերադասակարգում					-
Օտարում					-
Մնացորդը հաշվետվու ժամանակաշրջանի վերջում	109,555	57,955			167,510
Լուտակված մաշվածություն					
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	103,016	34,836			137,852
Ավելացում		2,572			2,572
Վերադասակարգում					-
Օտարում					-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	103,016	37,408			140,424
Ավելացում	54	-2,402			(2,348)
Վերադասակարգում					-
Օտարում					-
Մնացորդը հաշվետվու ժամանակաշրջանի վերջում	103,070	35,006	0		138,076
Զուտ հաշվեկշային արժեք					
հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	6,485	22,949	0	0	29,434
նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	2,539	20,282	0	0	22,821

Ծանոթագրություն 22. «Այլ պահանջներ»

	30/09/20	31/12/19
Քանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ		
Այլ գործառնություններից ստացվելիք գումարներ	66,890	37,523
Ընդամենը	66,890	37,523
Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ		
Դեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	-	-
Դեբիտորական պարտքեր մատակարարների գծով	1,933,440	2,081,843
Կանխավճարներ աշխատակիցներին	13,824	-
Կանխավճարներ մատակարարներին	292,133	1,680,665
Կանխավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով	779,481	-
Այլ դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	-	-
Ընդամենը	3,018,878	3,762,508
Այլ ակտիվներ Պահեստ	48,593	24,996
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	27,721	3,789
Այլ ակտիվներ	-	-
Ընդամենը	76,314	28,785
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	14,596	47,888
Ընդամենը այլ ակտիվներ	3,147,486	3,780,928

Ծանոթագրություն 23. «Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ»

Ընթացիկ հաշիվներ	30/09/20	31/12/19
ՀՀ բանկերի	2,000,693	2,050,691
Հաշվեգրված տոկոսներ	42,561	4,164
Ընդամենը	2,043,254	2,054,855
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ	16,732,123	13,593,531
ՀՀ կենտրոնական բանկ	-	-
ոեպո (հետզեման) պայմանագրեր	4,490,870	8,869,260
այլ	8,942	1
Հաշվեգրված տոկոսներ	160,306	63,618
Ընդամենը	21,392,241	22,526,410
Ֆինանսական կազմակերպություններ	-	-
ընթացիկ հաշիվներ	75,561	52,574
վարկեր և ավանդներ	3,669,799	4,119,717
այլ	11,668	1,992
Հաշվեգրված տոկոսներ	60,693	52,231
Ընդամենը	3,817,721	4,226,514
Ընդամենը պարտավորություններ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	27,253,216	28,807,779

Ծանոթագրություն 24. «Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ»

ՀՀ Կառավարության և տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ	30/09/20	31/12/19
Ընթացիկ հաշիվներ	9,499,663	4,559,309
Ժամկետային ավանդներ*	6,285,465	6,474,604
Այլ	-	-
Հաշվարկված տոկոսներ	171,811	21,671
Ընդամենը	15,956,939	11,055,584
ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	17,961,986	18,674,350
Ժամկետային ավանդներ	11,902,134	9,504,958
Այլ	376,169	31,555
Հաշվարկված տոկոսներ	21,310	13,835
Ընդամենը	30,261,599	28,224,698
Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	1,467,912	463,764
Ժամկետային ավանդներ	10,396,809	10,304,825
Հաշվարկված տոկոսներ	-	-
Այլ	2,439	4,314
Ընդամենը	11,867,160	10,772,903

ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	83,878	101,802
Ժամկետային ավանդներ	-	-
Այլ	231	1,359
Հաշվարկված տոկոսներ		
Ընդամենը	84,109	103,161
Ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	8,730,467	6,812,485
Ժամկետային ավանդներ	38,404,925	37,899,493
Այլ	351,369	407,976
Հաշվարկված տոկոսներ	1,039,055	872,351
Ընդամենը	48,525,816	45,992,305
Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	2,198,374	2,050,072
Ժամկետային ավանդներ	3,077,590	3,185,743
Այլ	-	-
Հաշվարկված տոկոսներ	32,811	37,394
Ընդամենը	5,308,775	5,273,209
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	112,004,398	101,421,860

*ԱՀ կառավարության կողմից բանկում ներդրվում են ավանդներ երեք և ավելի երեխաների ծննդյան դեպքում մինչև երեխայի 18 դառնալը ժամկետով: 30.09.20 թ-ի դրությամբ վերոնշյալ ավանդների ընդհանուր գումարը կազմել է 6 158 881 հազ. ՀՀ դրամ

Ժամկետային ավանդներն ըստ հաճախորդների

Ժամկետային ավանդներ	30/09/20	31/12/19
Իրավաբանական անձիք	22,321,810	19,827,089
Ֆիզիկական անձիք	48,693,283	48,315,067
Անհատ ձեռնարկատերեր	-	-

Հաճախորդների և նրանց ընթացիկ ու ժամկետային հաշիվների քանակը՝

Անվանում	30/09/20	31/12/19
Ընթացիկ հաշիվներ	137,013	147,762
Ժամկետային ավանդներ	8,951	9,307
Հաճախորդների քանակ, այդ թվում՝	89,055	93,787
Ֆիզիկական անձինք	86,530	91,106
Իրավաբանական անձինք	2,525	2,681

Ծանոթագրություն 25. «Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր»

Բանկը արժեթղթեր չի թողարկել:

Ծանոթագրություն 26. «Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող պարտավորություններ»

Բանկը չունի Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ակտիվներ:

Ծանոթագրություն 27. «Վճարվելիք գումարներ»

Վճարվելիք գումարներ	30/09/20	31/12/19
Շահաբաժիններ	9,476	9,476
Ավանդների ապահովագրության գծով	29,387	27,283
Այլ	5,735	10,367
Ընդամենը	44,598	47,126

Ծանոթագրություն 28. «Ստորադաս փոխառություն»

Անվանում	30/09/20	31/12/19
Ստորադաս փոխառություն այլ կազմակերպություններից	7,760,859	7,694,091

Ստորադաս փոխառությունը երկարաժամկետ փոխառություն է, որը Բանկի լուծարման դեպքում կլինի ստորադաս Բանկի այլ պարտավորությունների նկատմամբ, ներառյալ ավանդները և այլ պարտքային գործիքները:

Կապակցված անձանց կողմից ստացված փոխառության մարման ժամկետը լրանում է 2026թ:

Ծանոթագրություն 29. «Այլ պարտավորություններ»

Այլ պարտավորություններ	30/09/20	31/12/19
Աշխատակազմին վճարվելիք գումարներ	311,057	601,679
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	45,564	24,250
Վարձակալական պարտավորություն	282,943	397,067
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	639,564	1,022,996
Հետաձգված եկամուտ	0	0
Վճարվելիք այլ հարկեր	959,355	293,902
Ակտիվների վերաբերող շտրիներ	6,431	6,789
Այլ	58,644	411,416
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1,024,430	712,107
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	1,663,994	1,735,103

Ծանոթագրություն 30 «Հետաձգված հարկային պարտավորություն»

Բանկի հիմնական միջոցների վերագնահատմից առաջացել է հետաձգված հարկային պարտավորություն:

	30/09/20	31/12/19
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	143,609	109,847

Ծանոթագրություն 31. «Կանոնադրական կապիտալ»

Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը 30.09.20թ.-ի դրությամբ 23 261 150 հազ դրամ է: Բանկի թողարկված և տեղաբաշխված սովորական բաժնետոմսերի քանակը՝ 465 223, անվանական արժեքը՝ 50 հազ. դրամ:

Նշանակալից մասնակցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած մասնակցության	Բանկում ունեցած
	գումարը	մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ
Հայաստանի Բիզնես Հիմնադրամ	12,030,100	51.72
Արցախի Ներդրումային Հիմնադրամ	10,533,950	45.29
Ոչ նշանակալից մասնակիցներ	697,100	3.00
Ընդամենը	23,261,150	100

Ծանոթագրություն 32. «Սեփական կապիտալի այլ տարրեր»:

Կապիտալի այլ տարրեր	30/09/20	31/12/19
Պահուստներ, այդ թվում՝	5,064,178	3,929,130
Գլխավոր պահուստ	3,142,248	2,142,248
Վերագնահատման պահուստ	1,921,930	1,786,882
Զբաղիված շահույթ (վնաս)	19,040,469	14,495,076
Ընթացիկ տարվա	5,545,393	5,546,343
Նախորդ տարվա	13,495,076	8,948,733

Ծանոթագրություն 33. Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով բանկի պայմանական պարտավորությունները

	30/09/20	31/12/19
Զօգտագործված վարկային գծեր	1,383,049	1,031,535
Տրամադրված երաշխիքներ	3,256,016	1,610,431
Ընդամենը	4,639,065	2,641,966

Ծանոթագրություն 35. «Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ»

Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով բանկի կապակցված կողմեր են համարվում՝

1. բանկի ղեկավարները,
 2. բանկի կապիտալում նշանակալից մասնակցություն ունեցող անձինք,
 3. (1) և (2) կետերում նշված անձանց հետ փոխկապակցված ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք:
- Բանկը որևէ խմբի անդամ չէ:

Պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ	30/09/20	30/09/19
Մնացորդը 30 հունիսի դրությամբ	88,020	11,745
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	1,805	529,852
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	-81,183	-529,468
Մնացորդը 30 սեպտեմբերի դրությամբ	8,642	12,129

Պարտավորություններ այլ բանկերի նկատմամբ	30/09/20	30/09/19
Մնացորդը 30 հունիսի դրությամբ	2,003,599	720
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	130,266	42
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	-91,304	-53
Մնացորդը 30 սեպտեմբերի դրությամբ	2,042,561	709

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ	30/09/20	30/09/19
Մնացորդը 30 հունիսի դրությամբ	11,552,437	9,308,876
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	15,954	9,019,123
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	-24,464	-9,093,898
Մնացորդը 30 սեպտեմբերի դրությամբ	11,543,927	9,234,100
Տնկոսային եկամուտ	3,219	194,354

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	30/09/20	30/09/19
Մնացորդը 30 հունիսի դրությամբ	40,732,514	39,300,484
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	324,860	23,660,771
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	-258,208	-23,255,558
Մնացորդը 30 սեպտեմբերի դրությամբ	40,799,166	39,705,697
Տնկոսային ծախս	6,249	577,515

	01/01/20-30/09/20	01/01/19-30/09/19
Բանկի ղեկավարությանը վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարներ	486,014.00	367,724.00

Ծանոթագրություն 36. «Ֆինանսական ռիսկերի վերաբերյալ նվազագույն բացահայտումներ»

Բանկի գործունեությունը, բնորոշ ֆինանսական ռիսկերով պայմանավորված, ենթադրում է ռիսկերի որոշակի մակարդակի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում: Ռիսկ կրելը բանկային գործունեության անբաժանելի մասն է, և գործառնական ռիսկերը գործունեության անխտափելի հետևանքն են: Բանկի ռիսկերի կառավարման գործընթացը կազմակերպվում է Բանկի առաքելությանը, հիմնական և միջանկյալ մարտահրավերներին համահունչ՝ նպատակ ունենալով ապահովել Բանկի ռազմավարության իրականացման գործընթացի կառավարելիությունը և հուսալիությունը:

Ռիսկերի կառավարման գործընթացն ուղղված է բացահայտելու, գնահատելու և կառավարելու բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը, օժանդակելու Բանկի ղեկավարությանը կայացնել հնարավորինս օպտիմալ որոշումներ, որոնք թույլ են տալիս արդյունավետ կառավարել Բանկի և Բանկի հաճախորդների ակտիվների և պարտավորությունների հետ առնչվող ռիսկերը: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը կազմակերպելիս Բանկը ձգտում է առաջնորդվել միջազգային լավագույն փորձով՝ միջավայրի փոփոխությանը զուգընթաց պարբերաբար վերանայելով ռիսկերի կառավարման ոլորտը կանոնակարգող ներքին իրավական ակտերը:

Բանկում պատշաճ ռիսկերի կառավարման համակարգի ձևավորման, կենսագործունեության և արդյունավետության համար պատասխանատու են Բանկի Խորհուրդը, Վարչությունն ու Վարչության նախագահը: Բանկի Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը, Բանկի Խորհրդի կողմից հաստատված ռիսկերի կառավարման ներքին իրավական ակտերով սահմանված կարգով, իրականացնում է Բանկի գործունեությանը բնորոշ ռիսկերի բացահատում, գնահատում և կառավարում՝ համագործակցելով Բանկի համապատասխան կառուցվածքային միավորների հետ:

Բանկի գործունեությանը բնորոշ հիմնական ռիսկերն են վարկային ռիսկը, շուկայական ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը և գործառնական ռիսկը:

36.1 Վարկային ռիսկ

Վարկային դիսկը հավանականություն է, որ գործարքի մյուս կողմը կխախտի Բանկի հետ կնքած պայմանագրի պայմանները, ինչը բացասաբար կազդի Բանկի շահույթի և (կամ) կապիտալի վրա՝ անկախ այն հանգամանքից գործարքներն արտացոլվում են Բանկի հաշվեկշռում, թե հանդես են գալիս որպես արտահաշվեկշռային հոդված: Ընդ որում, վարկային դիսկն առաջանում է ցանկացած ժամանակ, երբ միջոցները տրամադրվում են, ներդրվում են կամ այլ կերպ հասանելի են դառնում փոխառուին (գործընկերոջը) և (կամ) պահանջի իրավունք է առաջանում Բանկի համար և (կամ) Բանկը ստանձնում է միջոցների տրամադրման պարտավորություն: Վարկային դիսկը Բանկը տարանջատում է երկու խմբի՝ վարկառուի դիսկ, պորտֆելային դիսկ:

Վարկառուի դիսկը ծագում է այն ժամանակ, երբ պարտապանն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտավորությունները: Նշված դիսկի կառավարման համար Բանկի խորհրդի կողմից ընդունվել են ընթացակարգեր, որոնք սահմանում են վարկառուի վարկունակության գնահատման համապատասխան չափանիշներ, գրավի գնահատման չափանիշներ, վարկերի/վարկային գործիքների շարունակական վերահսկման և մոնիթորինգի մեխանիզմներ: Բանկը շարունակաբար վերահսկում է առանձին վարկերի վիճակը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը:

Պորտֆելային դիսկը ծագում է Բանկի վարկային պորտֆելում առկա տնտեսության տարբեր ճյուղերում տեղաբաշխված վարկային ներդրումների չմարման հետևանքով: Պորտֆելային դիսկն առաջանում է, եթե Բանկի վարկային պորտֆելը հիմնականում կենտրոնացված է տնտեսության որևէ ճյուղում և առկա է տնտեսության տվյալ ճյուղի տնտեսական իրավիճակի վատթարացում:

Բանկի ողջ վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից՝ համաձայն Բանկում գործող ներքին սահմանաչափերի: Բանկի Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը ներքին իրավական ակտերով սահմանված պահանջներին համապատասխան ամսական և եռամսյակային պարբերականությամբ Բանկի ղեկավար մարմիններին է ներկայացնում վարկային ռիսկի վերաբերյալ հաշվետվություններ:

Աշխարհագրական կենտրոնացումներ

Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների աշխարհագրական կենտրոնացումների վերլուծությունը ունի հետևյալ տեսքը.

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	14,053,776				14,053,776
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	13,762,753	424,808	209,341	671	14,397,573
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	-	0	0	0	-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և	114,777,621	0	24,334	0	114,801,955
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթեր	5,061,580	0	0	0	5,061,580
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	37,688,621	0	0	0	37,688,621
Այլ ակտիվներ	10,260,017	0	1,300	0	10,261,317
Ընդամենը ակտիվներ	195,604,368	424,808	234,975	671	196,264,822
Վարկային դիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	4,636,312	-	2,753	-	4,639,065
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	27,244,274	8,942	0	-	27,253,216
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	94,824,499	308,531	14,930,588	1,940,780	112,004,398
Ստորադաս փոխառություն	851,814	-	6,909,045	-	7,760,859
Այլ պարտավորություններ	1,880,362	-	-	190	1,880,552
Ընդամենը պարտավորություններ	124,800,949	317,473	21,839,633	1,940,970	148,899,025
Զուտ դիրք	70,803,419	107,335	(21,604,658)	(1,940,299)	47,365,797

Նախորդ ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	17,389,530				17,389,530
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	10,400,667	129,632	367,818	754	10,898,871
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	-			0	-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և	101,258,690		43,693	442	101,302,825
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթեր	4,280,452			0	4,280,452
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	37,805,863			0	37,805,863
Այլ ակտիվներ	9,886,878	0	0	3	9,886,881
Ընդամենը ակտիվներ	181,022,080	129,632	411,511	1,199	181,564,422
Վարկային դիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	2,639,339	-	2,627	-	2,641,966
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	28,807,778	1	0	-	28,807,779
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	85,375,734	296,919	14,749,579	999,628	101,421,860
Ստորադաս փոխառություն	852,105	-	6,841,986	-	7,694,091
Այլ պարտավորություններ	1,954,057	-	1,279	-	1,955,336
Ընդամենը պարտավորություններ	116,989,674	296,920	21,592,844	999,628	139,879,066
Զուտ դիրք	64,032,406	(167,288)	(21,181,333)	(998,429)	41,685,356

ՏՀԶԿ՝ Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպություն:

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Վարկեր, այդ թվում՝	Աշխատող վարկեր		Չաշխատող վարկեր				Ընդամենը	Քանակ
	Փուլ 1	Քանակ	Փուլ 2	Քանակ	Փուլ 3	Քանակ		
Առևտուր	1,511,813	86	5,766	2	21,621	4	1,539,200	92
Արդյունաբերություն	21,890,279	75	11,614	1	26,192	3	21,928,085	79
Գյուղատնտեսություն	1,989,073	206	3,062	2	10,410	2	2,002,545	210
Ապասարկում	5,090,712	57	9,081	1	6,892	2	5,106,685	60
Շինարարություն	4,043,246	31	-	-	-	-	4,043,246	31
Հիփոթեք	8,881,724	1,285	67,716	12	72,369	13	9,021,809	1,310
Ապառողական վարկեր, այդ թվում՝	5,451,180	16,390	65,979	216	108,267	494	5,625,426	17,100
Անշարժ գույքի գրավով	373,997	107	11,194	2	12,556	3	397,747	112
Ոսկու գրավով	2,358,919	5,983	14,508	33	10,143	42	2,383,570	6,058
Քարտային վարկեր	4,519,470	10,999	44,312	105	104,462	335	4,668,244	11,439
Այլ ճյուղեր	60,335,281	70	-	-	75,190	1	60,410,471	71
Ընդամենը	113,712,778	29,199	207,530	339	425,403	854	114,345,711	30,392

Նախորդ ժամանակաշրջան

Վարկեր, այդ թվում՝	Աշխատող վարկեր		Չաշխատող վարկեր				Ընդամենը	Քանակ
	Դաս 1	Քանակ	Դաս 2	Քանակ	Դաս 3	Քանակ		
Առևտուր	1,392,190	89	-	-	27,191	3	1,419,381	92
Արդյունաբերություն	17,612,632	62	-	-	249,446	1	17,862,078	63
Գյուղատնտեսություն	1,437,623	149	-	-	16,269	2	1,453,892	151
Ապասարկում	4,578,269	45	-	-	4,163	2	4,582,432	47
Շինարարություն	1,597,482	23	-	-	-	-	1,597,482	23
Հիփոթեք	8,704,818	1,330	29,574	10	91,681	16	8,826,073	1,356
Ապառողական վարկեր, այդ թվում՝	5,425,828	15,770	25,554	146	126,268	558	5,577,650	16,474
Անշարժ գույքի գրավով	426,205	111	-	-	22,441	6	448,646	117
Ոսկու գրավով	2,172,990	6,009	5,198	23	15,667	58	2,193,855	6,090
Քարտային վարկեր	4,669,210	10,643	17,862	79	143,891	404	4,830,963	11,126
Այլ ճյուղեր	56,293,171	69	-	-	129,972	1	56,423,143	70
Ընդամենը	101,711,223	28,180	72,990	235	788,881	987	102,573,094	29,402

36.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկի վերլուծություն

Շուկայական ռիսկը հավանականություն է, որ շուկայական գների (տոկոսադրույքներ, արտադրության փոխարժեքներ, բաժնային գործիքների գներ և այլն) տատանումը բացասական ազդեցություն կունենա Բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա:

Տոկոսադրույքի ռիսկը հավանականություն է, որ շուկայական տոկոսադրույքների անցանկալի տեղաշարժերը բացասական ազդեցություն կունենան Բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա: Բանկում տոկոսադրույքների փոփոխության ռիսկի չափումը կատարվում է ակտիվների և պարտավորությունների վերադարձելիության ժամկետի ճեղքվածքի հաշվարկման (GAP-վերլուծություն) և դյուրացիայի մոդելի միջոցով:

Արտադրության ռիսկը հավանականություն է, որ արժույթի փոխարժեքի տատանումները բացասական ազդեցություն կունենան Բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա: Վերաբերում է ինչպես առևտրային, այնպես էլ վարկային գործառնություններին: Բանկի արտադրության ռիսկի զգալի նպաստակով Բանկի յուրաքանչյուր արտադրության և արտադրության արժույթային դիրքերի համար գործում են ներքին սահմանափակումները: Բանկում արտադրության ռիսկի չափումը կատարվում է ակտիվների և պարտավորությունների վերադարձելիության ժամկետի ճեղքվածքի հաշվարկման (GAP-վերլուծություն) և VAR մոդելի միջոցով:

Արտադրության ռիսկ

Բանկի կողմից ներկայացվում է բանկի արտադրության ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	ՀՀ դրամ	I խմբի արտադրությ*	II խմբի արտադրությ**	Ընդամենը
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	9,818,346	-	256,858	14,053,776
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. Նկատմամբ	13,515,242	839,375	42,956	14,397,573
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և	68,993,622	45,808,333	-	114,801,955
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆին.	4,515,737	545,843	-	5,061,580
ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	35,975,344	1,713,277	-	37,688,621
Այլ	8,755,920	1,505,401	-	10,261,321

Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում՝	13,428,664	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
վարկեր		-								-			
ավանդներ													
հետգնման պայմանագրեր	13,428,664	-											
Հաճախորդներին ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ, այդ թվում՝	3,835,255	3,939,248	7,174,227	3,406,129	10,186,608	2,429,089	14,192,786	9,110,793	26,578,210	18,784,870	7,046,208	7,654,600	
վարկեր	2,692,025	3,939,248	7,063,931	3,406,129	10,026,707	2,429,089	13,929,171	9,110,793	26,039,312	18,784,870	6,870,629	7,654,600	
ավանդներ				-									
ֆակտորինգ	133,352	-	99,772	-	140,419	-	224,186	-	304,161				
լիզինգ	11,727	-	10,524	-	19,482	-	39,429	-	234,737		175,579	-	
հետգնման պայմանագրեր	998,152												
արժույթային սվոպ													
այլ													
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի երկարաժամկետ պարտք. Գործիքներ	-	-	-	-	-	-	1,002,399	-	289,779	545,843	3,176,698	-	
կարճաժամկետ պարտք. Գործիքներ							1,002,399						
ավանդային հավաստագրեր													
կապիտալի գործիքներ													
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող արժեթղթեր	1,175,329	-	1,185,591	-	1,699,496	-	3,380,952	1,679,089	22,334,373	-	6,107,624	-	
Տեղաբաշխված այլ միջոցներ													
Օնդամենը	18,439,248	3,939,248	8,359,818	3,406,129	11,886,104	2,429,089	18,576,137	10,789,882	49,202,362	19,330,713	16,330,530	7,654,600	
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, այդ թվում՝	229,333	10,395,621	1,148,722	4,658,383	93,486	2,940,302	863,588	3,307,593	779,688	81,402	615,672	-	
վարկեր	40,624	5,902,660	48,722	4,658,383	93,486	2,940,302	243,588	3,307,593	779,688	81,402	615,672		
ավանդներ	188,709		1,100,000				620,000						
ֆակտորինգ													
լիզինգ													
հետգնման պայմանագրեր		4,492,961											
արժույթային սվոպ													
այլ													
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝	3,708,671	1,391,850	4,556,018	1,060,873	7,925,449	1,777,507	15,573,015	8,301,562	13,033,237	7,630,136	36,202	144,634	
ավանդներ	3,694,693	1,391,850	4,531,388	1,060,873	7,885,945	1,777,507	15,490,975	8,301,562	12,910,446	7,630,136	36,202	144,634	
հետգնման պայմանագրեր													
արժույթային սվոպ													
կալ	13,978		24,630		39,504		82,040		122,791				
Ստորդաս փոխառություն	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,853,192	3,907,667	
Ներգրավված այլ միջոցներ													
Օնդամենը	3,938,004	11,787,471	5,704,740	5,719,256	8,018,935	4,717,809	16,436,603	11,609,155	13,812,925	7,711,538	4,505,066	4,052,301	
Զուտ դիրք	14,501,244	(7,848,223)	2,655,078	(2,313,127)	3,867,169	(2,288,720)	2,139,534	(819,273)	35,389,437	11,619,175	11,825,464	3,602,299	

Բանկի կողմից ներկայացվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար գործող միջին տոկոսադրույքները.

Հոդվածի անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ		Նախորդ ֆինանսական տարվա վերջի տոկոսադրույքներ	
	<< դրամ	Արտարժույթ	<< դրամ	Արտարժույթ
	%	%	%	%
Ակտիվներ				
Մնացորդներ << ԿԲ-ում				4.00
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին.կազմ. նկատմամբ, այդ թվում՝	5.07			6.10
միջբանկային վարկեր				
միջբանկային ռեպո	5.07			6.06
միջբանկային տոկոսային սվոպ				
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ	13.88	10.42	14.28	10.65
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթեր	10.83	9.50	11.11	9.50
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող արժեթղթեր	8.69	7.50	8.79	7.50
Պարտավորություններ				

Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	7.39	2.47	10.56	3.05
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	9.98	5.62	9.92	5.81
Պարտավորություններ բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով				

36.3. Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը հավանականություն է, որ Բանկը բավարար իրացվելի միջոցներ չի ունենա պարտավորությունները ժամանակին մարելու համար: Կարող է հանդես գալ երկու եղանակով՝ միջոցների ներգրավման անհնարինություն և ակտիվների իրացվելիության ռիսկ:

Բանկում իրացվելիության կառավարման նպատակն է ստեղծել այնպիսի ֆինանսական կարողությունների ամբողջություն, որը հնարավորություն կտա առանց լուրջ հիմնախնդիրների բավարարելու բոլոր տեսակի կրեդիտորների, ավանդատուների և այլ հաճախորդների օրինական դրամական պահանջները, որոնք կարող են արտացոլված լինել Բանկի հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային հոդվածներում, ինչպես նաև այս ամենի հետ մեկտեղ ապահովել շահութաբերության հնարավոր առավելագույն մակարդակ: Բանկում իրացվելիության ապահովման և իրացվելիության ռիսկի արդյունավետ կառավարման նպատակով իրականացվում է ակտիվների և պասիվների փոխհամաձայնեցված կառավարում, ապահովելով բավարար բարձր իրացվելի ակտիվների առկայություն, ռեսուրսների կայունություն, ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքների ընդունելի սահմանաչափեր, միջոցներ ներգրավելու հնարավորություններ, ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքային դիվերսիֆիկացիայի ապահովում, իրացվելիության և շահութաբերության օպտիմալ հարաբերակցության ապահովում:

Բանկը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է այլ բանկերից և միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերը, հիմնական իրավաբանական անձանց և անհատների ավանդները: Բանկը ձգտում է ապահովել բարձր իրացվելի ակտիվների բազմազանեցված պորտֆել՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ ու հեշտությամբ բավարարելու նպատակով:

Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից իրականացվում են կանոնավոր սթրես-թեստեր շուկայի ստորակալն ու արտասովոր պայմանները հաշվի առնող տարբեր սցենարների տեսանկյունից:

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	Չափաատող		Մարմանը մնացել է						Անձամկետ	Ընդամենը
	Ժամկետանց	Ժամկետային	ցպահանջ	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6-ից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի		
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-	13,958,867	-	-	-	-	-	87,500	14,046,367
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	-	-	556,310	13,760,256	-	-	-	-	81,007	14,397,573
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ	110,224	857,765	-	17,456,518	12,664,114	23,272,970	50,611,750	9,828,614	-	114,801,955
Արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	-	2,515,971	1,752,819	6,103,840	24,451,900	7,925,672	-	42,750,202
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	-	-	-	183,126	-	964,790	783,857	3,129,807	-	5,061,580
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող	-	-	-	2,169,284	1,752,819	5,139,050	21,793,964	2,504,476	-	33,359,593
Ռեպո համաձայնագրով վաճառված	-	-	-	163,561	-	-	1,874,079	2,291,389	-	4,329,029
Այլ պահանջներ	785	12,547	1,194,831	104,433	111,377	1,122,448	552,479	-	-	3,098,900
Պայմանագրային պահանջներ**	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	111,009	870,312	15,710,008	33,837,178	14,528,310	30,499,258	75,616,129	17,754,286	168,507	189,094,997
Այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I համրի արտադրյալով	9,824	107,472	4,852,471	7,296,939	2,435,820	11,760,896	22,814,959	5,112,420	-	54,390,801
II համրի արտադրյալով	-	-	118,580	-	-	-	-	-	-	118,580
Այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով	405	7,001	-	98	53	99	1,151	7,185	-	15,992
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	109,819	843,225	339	32,083,877	14,270,588	26,810,682	75,062,499	17,747,101	-	166,928,130
Անտոկոս	785	20,086	15,709,669	1,753,203	257,669	3,688,477	552,479	-	168,507	22,150,875
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	-	-	2,359,509	16,178,437	3,035,157	4,203,276	1,041,621	435,218	-	27,253,218
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝	-	-	40,844,144	10,213,718	9,988,289	24,176,643	21,577,264	5,204,340	-	112,004,398
ցպահանջ ավանդներ	-	-	40,116,375	-	-	-	-	-	-	40,116,375
Ժամկետային ավանդներ	-	-	-	10,213,718	9,988,289	24,176,643	21,577,264	5,204,340	-	71,160,254
այլ	-	-	727,769	-	-	-	-	-	-	727,769
Պարտավորություններ բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ստորադաս փոխառություն	-	-	-	-	-	-	-	7,760,859	-	7,760,859
Այլ պարտավորություններ	-	-	1,570,307	37,556	39,504	82,040	122,793	-	-	1,852,200
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	-	-	1,374,596	2,215,842	673,448	107,289	239,537	-	-	4,610,712
Այդ թվում՝ Պայմանագրային պարտավորություններ**	-	-	-	748	692	1,385	5,871	356	-	9,052
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	-	-	44,773,960	26,429,711	13,062,950	28,461,959	22,741,678	13,400,417	-	148,870,675

Այդ թվում՝												
I խմբի արտարժույթով	-	-	4,839,672	17,140,646	4,797,469	11,793,314	8,599,765	4,464,999	-	-	51,635,865	
II խմբի արտարժույթով	-	-	52,942	2,064	-	-	-	-	-	-	55,006	
հոշոր պարտավորություններ*	-	-	22,965,337	47,655	19,781	21,295	17,387	18,901	-	-	23,090,356	
Այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով	-	-	-	-	-	-	25,715	0	-	-	25,715	
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	-	-	22,490,623	26,320,136	12,919,341	28,347,076	22,715,963	13,400,417	-	-	126,193,556	
Անտոկոս	-	-	22,283,337	109,575	143,609	114,883	-	-	-	-	22,651,404	
Ջուտ իրացվելիության ճեղքվածք	111,009	870,312	29,063,952	7,407,467	1,465,360	2,037,299	52,874,451	4,353,869	168,507	40,224,322		
Այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
I խմբի արտարժույթով	9,824	107,472	12,799	9,843,707	2,361,649	32,418	14,215,194	647,421	-	-	2,754,936	
II խմբի արտարժույթով	0	-	65,638	2,064	-	-	-	-	-	-	63,574	
Ֆոփոխվող տոկոսադրույքների համար	-	-	22,965,337	47,655	19,781	21,295	17,387	18,901	-	-	23,090,356	
Ֆիքսված տոկոսադրույքների համար	405	7,001	-	98	53	99	1,151	7,185	-	-	15,992	
Կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք	109,819	843,225	339	32,083,877	14,270,588	26,810,682	75,036,784	17,747,101	-	-	40,224,322	

Նախորդ ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ

Հոդվածի անվանումը	Չափանիշ		Մարմանը մնացել է						Ամօրանվետ	Ընդամենը	
	ժամկետանց	ժամկետային	ցպահանջ	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6-ից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի			
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդ ՀՀ ԿԲ-ում			10,414,587	6,500,000						324,500	17,239,087
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ			520,802	10,298,814						79,255	10,898,871
Հաճախորդներին տրված անորոշագրված արժեթղվ հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ	108,577	1,290,915	-	11,571,777	13,258,855	21,658,377	45,030,191	8,384,134			101,302,826
Արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	133,262	1,924,859	5,268,700	6,137,164	20,883,345	7,738,984			42,086,314
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեթղվ հաշվառվող											-
Իրական արժեթղվ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող			133,262				97,172	1,123,786	2,926,232		4,280,452
Ամուսնացված արժեթղվ հաշվառվող				1,821,241	5,268,700	6,039,992	14,429,510	1,670,065			29,229,508
ոնպիսի համաձայնագրով վաճառված				103,618			5,330,049	3,142,687			8,576,354
Այլ պահանջներ		1,355	1,852,838	64,090	8,820	23,248	1,981,020			6,105,953	10,037,324
Պարանազրային պահանջներ**											-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	108,577	1,292,270	12,921,489	30,359,540	18,536,375	27,818,789	67,894,556	16,123,118	6,509,708	181,564,422	
Այդ թվում՝											-
I խմբի արտարժույթով	65,402	369,967	3,129,276	2,800,376	6,460,015	8,365,240	25,296,804	4,416,956	79,626	50,983,662	
II խմբի արտարժույթով			267,619	7,566						275,185	
Այդ թվում՝											
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով				560	314	927	21,219	26,109			49,129
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	108,577	1,290,915	214,235	28,900,055	17,454,440	25,655,215	65,851,037	16,097,009			155,571,483
Անտոկոս		1,355	12,707,254	1,458,925	1,081,621	2,162,647	2,022,300		6,509,708		25,943,810

Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ

Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ			2,224,490	10,878,216	6,222,064	7,285,993	1,619,530	577,486		28,807,779
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝			33,119,418	9,839,516	8,120,427	21,371,566	23,723,594	5,247,339	-	101,421,860
ցպահանջ ավանդներ			32,678,528							32,678,528
ժամկետային ավանդներ				9,839,516	8,120,427	21,371,566	23,723,594	5,247,339		68,302,442
այլ			440,890							440,890
Պարտավորություններ բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով										-
Ստորադաս փոխառություն								7,694,091		7,694,091
Այլ պարտավորություններ			1,945,860						9,476	1,955,336
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ			1,031,535	72,100	246,813	1,254,303	37,215			2,641,966
Այդ թվում՝ Պայմանագրային պարտավորություններ**				2,179	842	1,592	6,915	1,392		12,920
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	-	-	37,289,768	20,717,732	14,342,491	28,657,559	25,343,124	13,518,916	9,476	139,879,066
Այդ թվում՝										
I խմբի արտարժույթով			3,945,312	10,201,626	6,441,289	12,710,445	11,761,265	4,093,395		49,153,332
II խմբի արտարժույթով			26,360							26,360
հոշոր պարտավորություններ*			17,181,841	134,127	3,553,400	3,619,838	4,306,450	12,511,839		41,307,495
Այդ թվում՝										
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով					673	100	870	20,871		22,514
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով			11,891,633	20,497,829	14,129,314	28,657,459	25,342,254	13,498,045		114,016,534
Անտոկոս			25,398,131	219,903	212,504				9,476	25,840,014

Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք	108,577	1,292,270	-	24,368,279	9,641,808	4,193,884	-	838,770	42,551,432	2,604,202	6,500,232	41,685,356
Այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I խմբի արտարժույթով	65,402	369,967	-	816,036	7,401,250	18,726	-	4,345,205	13,535,539	323,561	79,626	1,830,330
II խմբի արտարժույթով	-	-	-	241,259	7,566	-	-	-	-	-	-	248,825
Ֆոֆոխվող տոկոսադրույքների համար	-	-	-	17,181,841	134,127	3,553,400	-	3,619,838	4,306,450	12,511,839	-	41,307,495
Ֆիքսված տոկոսադրույքների համար	-	-	-	-	560	314	-	927	21,219	26,109	-	49,129
Կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք	108,577	1,290,915	-	214,235	28,900,055	17,453,767	-	25,655,115	65,850,167	16,076,138	-	41,685,356

* "Խոշոր պարտավորություններ" տողում լրացվում են բոլոր այն պարտատերերի նկատմամբ բանկի պարտավորությունների (ներառյալ՝ տոկոսագումարները) գումարները, որոնց անհատական պահանջների հանրագումարները բանկի նկատմամբ գերազանցում են բանկի ընդհանուր պարտավորությունների 5% սահմանաչափը՝ առանց հաշվի առնելու փոխկապակցվածությունը:

** "Պայմանագրային պահանջներ" տողում լրացվում են դեռևս չհաշվեզրված (հաշվեկշռում կամ հետհաշվեկշռում չարտացոլված), սակայն պայմանագրով նախատեսված ստացվելիք բոլոր գումարները (այդ թվում՝ տոկոսագումարները)՝ ըստ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետների:

*** "Պայմանագրային պարտավորություններ" տողում լրացվում են դեռևս չհաշվեզրված, սակայն պայմանագրով նախատեսված վճարվելիք բոլոր գումարները (այդ թվում՝ տոկոսագումարները)՝ ըստ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետների:

36.4. Գործառնական ռիսկ

Բանկում գործառնական ռիսկերի կառավարման համակարգը ռիսկերի կառավարման համակարգի մաս է, որը հիմնված է գործառնական ռիսկերի գնահատման վրա և ստեղծված է ներքին հսկողության մեխանիզմների ստեղծման, ներդրման, գործարկման, մոնիթորինգի, վերանայման, պահպանման և բարելավման նպատակով: Գործառնական ռիսկերի գնահատումը Բանկում կատարվում է Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից՝ ստացված տեղեկատվության վերլուծության հիման վրա: Ամբողջական գնահատում անցկացնելու համար գործընթացին ներգրավվում են նաև Բանկի այլ աշխատողներ և ստորաբաժանումներ:

Ծանոթագրություն 37. «Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն»

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և կատարում ճշգրտումներ տնտեսական պայմանների փոփոխությունների ու իր գործունեության ռիսկային բնույթին համապատասխան: Կապիտալը պահպանելու կամ դրա մեջ ճշգրտումներ մտցնելու համար Բանկը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների գումարը, վերադարձել կապիտալը բաժնետերերին կամ թողարկել արժեթղթեր: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել: Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից: Բանկը ողպես կապիտալ ճանաչում է ՀՀ օրենսդրությամբ բանկերի կապիտալի համար սահմանված հոգվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպես կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը բարձր լինի սահմանաձև վճագազույն մակարդակից: Նվազագույն մակարդակը կազմում է 12%: 2020թ սեպտեմբերի 30-ի և 2019թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում է սահմանված մակարդակին: **Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը 2020թ սեպտեմբերի 30-ի և 2019թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:**

	հազ.դրամ	
	2020թ սեպտեմբեր	2019թ դեկտեմբեր
Հիմնական կապիտալ		
Բաժնետիրական կապիտալ	23,261,150	23,261,150
Գլխավոր պահուստ	3,142,248	2,142,248
Զբաղիչված շահույթ	17,967,832	14,598,816
Նվազեցումներ	2,627,964	2,829,132
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	41,743,266	37,173,082
Լրացուցիչ կապիտալ		
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	392,227	259,196
Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ	1,541,377	1,541,377
Ստորադաս փոխառություն	7,742,813	7,687,600
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	9,676,418	9,488,173
Ընդամենը կապիտալ	51,419,684	46,661,255
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	82,066,847	66,390,327
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն	62.66%	70.28%

Եռամսյակի միջին ակտիվներ և կապիտալ

Անվանում	2020թ. 3-րդ եռ.
Միջին ակտիվներ	194,518,712
Միջին կապիտալ	45,528,630

Ծանոթագրություն 38. «Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք»

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանա գրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սմզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունվետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական ամօժեում:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Այս կատեգորիայում հաշվառվում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս կատեգորիայում, եթե այն ձեռք է բերվում կարճ ժամկետում վաճառքի նպատակով կամ եթե այդպես է որոշվում ղեկավարության կողմից նշված ակտիվի ձեռք բերման պահին:

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, երբ.

-Այդպես վարվելը զգալիորեն կնվազեցնի չափման անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային, եթե կապված ածանցյալ գործիքները համարվեին առևտրական նպատակներով պահվող, իսկ հիմք հանդիսացող ֆինանսական գործիքները հաշվառվեին ամորտիզացված գումարով, ինչպես վարկերը կամ հաճախորդներին և բանկերին տրվող կանխվճարները, կամ պարտքային արժեթղթերի տեսքով թողարկված արժեթղթերը:

-Որոշ ներդրումներ, ինչպես օրինակ կապիտալի գործիքներում կատարված ներդրումները, որոնք փաստաթղթավորված դիսկերի կառավարման կամ ներդրումային քաղաքականության համաձայն հաշվառվում են իրական արժեքով և կառավարչական անձնակազմին հաղորդվում են այդ արժեքով, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, և Ֆինանսական գործիքները, ինչպես պարտքային արժեթղթերը, որոնք պարունակում են մեկ կամ ավելի բաղադրիչ ածանցյալ գործիքներ, որոնք էականորեն ազդում են դրամական հոսքերի վրա, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր

Ֆիքսված մարման ժամկետով արժեթղթերը դասակարգվում են որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող, երբ Բանկը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Եթե Բանկի կողմից

իրականացվում է մարման ժամկետին ոչ մտո ակտիվների էական գումարի վաճառք, ապա ամբողջ դասը վերադասակարգվում է որպես Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող: ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ

ֆինանսական ակտիվները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով արժեգրկումից պահուստները:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեգրկումից պահուստների գումարներով:

Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ներդրումներ

Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած շահույթն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեգրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված շահույթը կամ վնասը վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Բանկը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող Ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսային փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային

մոդելների կամ զեռչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած արժեգրկումից պահուստների գումարները:

Ծանոթագրություն 39«Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում»

Բանկը հեջավորում չի իրականացնում :

Ծանոթագրություն 40. «Ավաճանաչում»

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

-վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,

-Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամոռջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն, և Բանկը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխատուի փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Ծանոթագրություն 41. «Գրավադրված ակտիվներ»

Բանկը չունի գրավադրված ակտիվներ:

Ծանոթագրություն 42. «Ընդունված գրավ»

Ընդունված գրավ	30/09/20	31/12/19
Այլ արժեթղթեր	19,112,443	15,420,527
Թանկարժեք գաղղեր և թանկարժեք քարեր	2,839,860	2,662,540
Անշարժ գույք	68,018,714	64,477,408
Շարժական գույք	4,190,922	4,264,613
Այլ հիմնական միջոցներ	17,334,471	16,037,371
Պատրաստի արտադրանք և ապրանքներ	4,561,276	4,046,870
Ղրամական միջոցներ	5,262,959	5,138,457
Վարկային երաշխավորություններ	218,371,725	212,849,623
Այլ երաշխավորություններ	-	-
Այլ գրավ	2,031,746	1,449,746

Ծանոթագրություն 43. «Պարտավորությունների չկատարում/խախտում»

Բանկը չունի չկատարված/խախտված պայմանագրային պարտավորություններ: